

Zmeny a novinky vo WHO klasifikácii nádorov prostaty z roku 2022

Ondrej Ondič^{1,2}

¹Šiklův ústav patologie, Univerzita Karlova Praha, Lékařská fakulta Plzeň, Česká Republika

²Bioptická laboratoř, s.r.o., Plzeň, Česká republika

SÚHRN

Piata edícia WHO klasifikácie nádorov prostaty prináša nové poznatky o patogenéze podporené zisteniami molekulárnej genetiky. Zaniká low-grade PIN a kribriiformná varianta high-grade PIN. Pribudla jednotka „neuroendokrinný karcinóm prostaty asociovaný s liečbou“. Zdôrazňuje sa význam diagnostiky intraduktálneho karcinómu. Upravil sa názov bazocelulárneho karcinómu. Nové poznatky viedli k premiestňovaniu niektorých podjednotiek do iných kapitol. Pribudli informácie o vzťahu karcinómu prostaty k niektorým syndrómom a o dopadoch na liečbu.

Kľúčové slová: prostata – karcinóm – WHO klasifikácia 2022

The changes and updates in the fifth edition of the WHO Classification of prostate tumors

SUMMARY

The fifth edition of the WHO classification of prostate tumors provides new insight into prostate cancer pathogenesis supported by molecular data. It discards the terms low-grade PIN and high-grade PIN. The new entity „Treatment-related neuroendocrine prostatic carcinoma“ is introduced. The importance of the diagnosis of intraductal carcinoma is highlighted. The terminology of prostatic basocellular carcinoma is upgraded. Some cancer subtypes are being relocated to different chapters based on new findings. Also, the role of the prostate as an origin of hereditary cancer is stressed. Finally, the new therapeutic approaches are mentioned.

Keywords: prostate – cancer – WHO classification 2022

Cesk Patol 2022; 58(4): 205–206

Nová WHO klasifikácia nádorov prostaty prináša niekoľko zmien (1). Väčšinou sa jedná o zmeny formálne. Okrem toho, k mnohým jednotkám pribudli poznatky molekulárnej genetiky. Zároveň sa významne rozšíril popis patogenézy hlavných jednotiek.

1. V súlade s unifikovanou terminológiou, ktorú WHO prijala, sa ruší používanie slova „variant“ pre jednotlivé klinické či morfológické podkategórie v rámci jedného typu nádoru. Nahradzuje ho anglické slovo „subtype“, v slovenčine a češtine možno vhodnejšie „podtyp“. Termín „variant“ je rezervovaný pre popis genetických alterácií.
2. Je zmena v členení kapitol. Do WHO zväzku o nádoroch močového systému a mužského pohlavného systému (Urinary and male genital tumors) pribudli samostatné kapitoly o metastázach, hematologických malignitách, mezenchymálnych nádoroch, neuroendokrinných nádoroch, melanocytárných léziách a „syndromických“ nádoroch. Vo vlastnej kapitole o nádoroch prostaty zostali iba mezenchymálne nádory špecifické pre prostatu (prostatický stromálny tumor neistého malígneho potenciálu, stromálny sarkóm prostaty) a nová jednotka „neuroendokrinný karcinóm prostaty asociovaný s liečbou“ (2,3).

3. Presuny:

Došlo k presunutiu sekcie uroteliálnych karcinómov vznikajúcich v prostatickej uretre do kapitoly o tumoroch močového traktu. Rozhodne sa však nemení prístup k stagingu týchto karcinómov. Ak uroteliálny karcinóm vznikajúci v prostatickej uretre infiltruje tkanivo prostaty, ide o štádium pT2. Avšak, pokiaľ je prostata infiltrovaná uroteliálnym karcinómom, ktorý pôvodne vznikol v sliznici močového mechúra a *per continuitatem* infiltroval okolité tkanivá až napokon dosiahol parenchým prostaty, v takom prípade ide o štádium pT4.

PIN-like adenokarcinóm prostaty bol presunutý do kapitoly o acinárnom adenokarcinóme, pretože sú klinické a molekulárne-genetické dôkazy o rozdieloch v porovnaní s duktálnym karcinómom (4).

4. Vymazané jednotky:

Low-grade PIN - pre nedostatočnú reproducibilitu.

Kribriiformný podtyp high-grade PIN – pre nedostatočnú reproducibilitu a pre dôkazy, že ide skôr o atypickú intraduktálnu hyperpláziu, ktorá ešte nemá parametre intraduktálneho karcinómu (podobne ako v prsnej žľaze) (5).

5. Zmena názvu:

Bazocelulárny karcinóm bol premenovaný na „adenoidne cystický (bazocelulárny) karcinóm“. Cieľom bolo pre účely komunikácie s klinickými kolegami tento karcinóm jasnejšie odlíšiť od kožného bazocelulárneho karcinómu (6,7).

6. Kapitola 14 (o „syndromových“ nádoroch) obsahuje popis skupiny (väčšinou) biologicky agresívnych high-grade karcinómov prostaty, ktoré sú spojené s poruchami DNA reparačných mechanizmov v dôsledku mutácie konkrétnych génov (*BRCA1*, *BRCA2*, *ATM*, *CHEK2*, *FANCI*, *PALB2*, *MSH2*, atd.).

✉ Adresa pre korešpondenciu:

MUDr. Ondrej Ondič, Ph.D.

Bioptická laboratoř, s.r.o.

Mikulášske nám. 4

326 00 Plzeň, Česká republika

tel.: +420 377 10 4636

e-mail: ondic@biopticka.cz